

POSTUP PRI UCHÁDZANÍ SA O FINANČNÚ NÁHRADU ZA OBMEDZENIE BEŽNÉHO OBHOSPODAROVANIA LESNÉHO POZEMKU PODĽA § 61E ZÁKONA Č. 543/2002 Z. Z. V ZNENÍ NESKORŠÍCH PREDPISOV

Materiál je určený pre vlastníkov, správcov, prípadne obhospodarovateľov lesa, ktorí boli obmedzení pri bežnom obhospodarovaní lesa na základe uplatnenia podmienok orgánov ochrany prírody v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o OPK“) a v súlade s rozhodnutiami orgánov ochrany prírody vydaných na jeho základe, a ktorí sa rozhodli požiadať príslušný orgán ochrany prírody o vydanie rozhodnutia o priznaní finančnej náhrady zodpovedajúcej tomuto obmedzeniu.

Obmedzenie bežného obhospodarovania podľa zákona o OPK sa týka všetkých činností, pri ktorých môže k obmedzeniu z titulu zákona o OPK dôjsť, pričom za definovanie bežného obhospodarovania pri lesných pozemkoch podľa § 61 ods. 2 písm. c) zákona o OPK sa považuje to, ako je bežné hospodárenie v lesoch definované v § 2 písm. k) zákona č. 326/2005 o lesoch v znení neskorších predpisov.

• NÁROK NA FINANČNÚ NÁHRADU

Ak dochádza k obmedzeniu bežného hospodárenia v lesoch, **patrí vlastníkovi, resp. správcovi lesného pozemku vo vlastníctve štátu finančná náhrada** (okrem niektorých prípadov).

Správca pozemkov vo vlastníctve štátu má nárok na náhradu za obmedzenie bežného hospodárenia v lesoch, len **ak tento nárok vznikne**:

- právoplatnosťou rozhodnutia o schválení programu starostlivosti o lesy alebo jeho zmeny, v ktorých boli uplatnené obmedzujúce požiadavky orgánu ochrany prírody po 1. januári 2020,
- právoplatnosťou rozhodnutia orgánu ochrany prírody s určenými obmedzujúcimi podmienkami vykonávania činnosti alebo jej zákazu po 1. januári 2020.

Nárok na finančnú náhradu nevzniká, ak:

- sa pozemok nachádza v súkromnom chránenom území alebo jeho ochrannom pásme alebo v obecnom chránenom území,
- náhrada bola uhradená predchádzajúcemu vlastníkovi pozemku,
- vlastník pozemku uzavrel zámennú zmluvu, nájomnú zmluvu, kúpnu zmluvu alebo zmluvu o zabezpečení zmluvnej starostlivosti.

Oprávnenie na uplatnenie nároku na finančnú náhradu

- vlastník pozemku**; ak je vlastníkom pozemku štát, je touto osobou správca pozemku,
- zástupca určený spoluvlastníkmi**, ak je pozemok v podielovom spoluvlastníctve, alebo
- pozemkové spoločenstvo**, ak je pozemok súčasťou spoločnej nehnuteľnosti alebo spoločne obhospodarovanej nehnuteľnosti.

Nárok na finančnú náhradu môže uplatniť aj nájomca pozemku, ak mu takéto oprávnenie vyplýva z nájomnej zmluvy.

• STANOVENIE VÝŠKY FINANČNEJ NÁHRADY

Výška finančnej náhrady sa určí z rozdielu nákladov a výnosov vykonávania činností pri bežnom spôsobe obhospodarovania a pri spôsobe obhospodarovania vyplývajúcom zo zákazov a iných podmienok ochrany prírody a krajiny ustanovených zákonom o OPK alebo na jeho základe. Finančnú náhradu orgán ochrany prírody zníži o výšku podpory alebo dotácie poskytovanej z verejných zdrojov na kompenzáciu znížených výnosov alebo zvýšených nákladov pri obhospodarovaní pozemku podľa osobitných predpisov a o výšku oslobodenia od dane z nehnuteľnosti za obdobie, za ktoré sa poskytuje.

Výšku finančnej náhrady za obmedzenie bežného obhospodarovania stanovujú znalci z odboru Lesníctvo, odvetvie Odhad hodnoty lesov (zákon č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov), a to na základe objednávky oprávnenej osoby znaleckým posudkom.

Lehoty a miesto na uplatnenie nároku na finančnú náhradu, vznik a zánik nároku na vyplatenie finančnej náhrady

Nárok na finančnú náhradu začína plynúť dňom nadobudnutia:

- účinnosti všeobecne záväzného právneho predpisu, ktorým sa vyhlasuje chránené územie alebo menia podmienky jeho ochrany, z ktorého vyplýva obmedzenie bežného obhospodarovania,
- právoplatnosti rozhodnutia o schválení programu starostlivosti o lesy alebo jeho zmeny, v ktorých boli uplatnené obmedzujúce požiadavky orgánu ochrany prírody,
- právoplatnosti rozhodnutia orgánu ochrany prírody o nepovolení výnimky na odstránenie následkov

škôd v lesoch spôsobených škodlivými činiteľmi, alebo

- právoplatnosti rozhodnutia orgánu ochrany prírody s určenými obmedzujúcimi podmienkami vykonávania činnosti alebo jej zákazu.

• NÁROK NA FINANČNÚ NÁHRADU MOŽNO UPLATNIŤ PÍ SOMNOU ŽIADOSŤOU NA OKRESNOM ÚRADE V SÍDLE KRAJA V TROJROČNEJ LEHOTE, KTORÁ, AK IDE O OBMEDZENIA NA LESNÝCH POZEMKOCH, ZAČÍNA PLYNÚŤ DŇOM VZNIKU NÁROKU

Nárok na vyplatenie finančnej náhrady zaniká, ak:

- uplynula lehota na uplatnenie nároku,
- odpadol dôvod obmedzenia bežného obhospodarovania podľa tohto zákona,
- oprávnená osoba nedodrжала obmedzenia bežného obhospodarovania,
- oprávnená osoba nezabezpečila dodržanie obmedzení, okrem prípadov, ak ide o mimoriadne okolnosti, najmä následky prírodných pomerov, ktoré oprávnená osoba nespôsobila, a nemožno predpokladať, že by ich odvrátila alebo ich následky mohla odvrátiť alebo prekonať,
- vlastník pozemku uzavrel zámennú zmluvu, nájomnú zmluvu, kúpnu zmluvu alebo zmluvu o zabezpečení zmluvnej starostlivosti (§ 61a až § 61d zákona o OPK).

• SPÔSOBY VYPLÁCANIA FINANČNEJ NÁHRADY

Finančná náhrada na lesných pozemkoch sa vypláca každoročne vyplatením pomernej časti z celkovej sumy náhrady za obdobie platnosti programu starostlivosti o lesy po uplynutí roku, za ktorý sa vypláca, ak oprávnená osoba nepožiadala o vyplatenie finančnej náhrady za viac rokov. Ak oprávnená osoba požiadala o vyplatenie finančnej náhrady za viac rokov, finančná náhrada sa vypláca po uplynutí rokov, za ktoré sa vypláca.

O nároku na vyplatenie finančnej náhrady a zániku tohto nároku rozhoduje okresný úrad v sídle kraja, v územnej

pôsobnosti ktorého sa dotknutý pozemok nachádza. Orgán, ktorý rozhodol o nároku na vyplatenie finančnej náhrady, je povinný viesť evidenciu rozhodnutí o vyplatení finančnej náhrady. Finančná náhrada sa poskytuje zo štátneho rozpočtu a je splatná do 60 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o jej priznaní.

• **POSTUP PRI PRÍPRAVE ŽIADOSTI O VYPLATENIE FINANČNEJ NÁHRADY ZA OBMEDZENIE BEŽNÉHO OBHOSPODAROVANIA – ZA OBMEDZENIE BEŽNÉHO HOSPODÁRENIA V LESOCH**

Zoznam príloh žiadosti o vyplatenie finančnej náhrady je uvedený v nariadení vlády Slovenskej republiky č. 7/2014 Z.z. o podrobnostiach o obsahu žiadosti o vyplatenie finančnej náhrady, spôsobe výpočtu finančnej náhrady a spôsobe určenia výšky nájomného a výšky odplaty za zmluvnú starostlivosť pri náhradách za obmedzenie bežného obhospodarovania pozemku. Prijatím protibyrokratických zákonov po roku 2014 sa niektoré dokumenty nepredkladajú, ale konajúce orgány si ich majú zabezpečiť samé z verejne prístupných registrov (napr. z registra právnických osôb).

Žiadosť o vyplatenie finančnej náhrady obsahuje:

- a) **identifikačné údaje** o osobe oprávnenej na uplatnenie nároku na finančnú náhradu
- b) **zoznam dotknutých pozemkov** označených parcelným číslom podľa registra „C“ alebo registra „E“, ich výmeru a druh pozemku, číslo listu vlastníctva alebo pozemkovknížnej vložky s uvedením kraja, okresu, obce, katastrálneho územia

Prílohu žiadosti tvorí:

- a) **doklad oprávňujúci žiadateľa na podanie žiadosti**, najmä
 1. písomné splnomocnenie spoluvlastníkov pozemku s úradne osvedčenými podpismi pre osobu oprávnenú na uplatnenie nároku na finančnú náhradu

2. výpis z registra pozemkových spoločností
3. nájomná zmluva, ak z nej žiadateľovi vyplýva právo na podanie žiadosti

- b) **identifikácia parciel**
- c) **grafický prienik stavu katastra nehnuteľností s dielcami** tvoriacimi predmet finančnej náhrady na lesných pozemkoch
- d) **grafický prienik stavu katastra nehnuteľností s iným mapovým podkladom**, ak je nevyhnutný na výpočet finančnej náhrady
- e) **kópie dokladov potvrdzujúcich obmedzenie bežného obhospodarovania**, najmä právoplatné rozhodnutie orgánu štátnej správy ochrany prírody a krajiny, z ktorého obmedzenie bežného obhospodarovania vyplýva
- f) **výpis z popisu porastov a návrhu hospodárskych opatrení podľa programu starostlivosti o lesy pre dielce zodpovedajúci bežnému obhospodarovaniu pozemku**, ktorý vychádza zo skutočného stavu porastu, zohľadňuje modely bežného hospodárenia a je vypracovaný a potvrdený odborne spôsobilou osobou na vyhotovovanie programov starostlivosti o lesy alebo iné podklady s obmedzujúcimi požiadavkami orgánov štátnej správy ochrany prírody a krajiny zapracované do programu starostlivosti o lesy, ak ide o porastovú plochu lesných pozemkov - s ohľadom sa konkrétne konanie sa niekedy vyhotoví aj „druhý“ program starostlivosti o lesy, najmä podľa toho, či platný, resp. v čase uplatňovania náhrady platný program starostlivosti o lesy má alebo nemá zapracované obmedzujúce požiadavky
- g) **znalecký posudok o výpočte finančnej náhrady vrátane podkladov, na ktorých základe bol znalecký posudok vypracovaný a doklad o vyúčtovaní nákladov za jeho vypracovanie**
- h) **čestné vyhlásenie o majetkovej ujme, náhrade za obmedzenie bežného obhospodarovania alebo inej náhrade** vzťahujúcej sa na dotknutý pozemok s uvedením obdobia, za ktoré bola uhradená do termínu podania žiadosti, ak ide o obmedzenie

výkonu činnosti na základe požiadavky orgánu štátnej správy ochrany prírody a krajiny

- i) **čestné vyhlásenie o výške dotácií alebo príspevkov zo štátneho rozpočtu** poskytnutých na úhradu zvýšených nákladov na obhospodarovanie pozemku oproti bežnému obhospodarovaniu do termínu podania žiadosti
- j) **výpočet výšky dane z nehnuteľností na dotknutých pozemkoch, o ktorú bol žiadateľ oslobodený**
- k) doklad o rozhodnutí o využití územia alebo o povolení činnosti podľa osobitných predpisov; **doklad sa nevyžaduje, ak sa žiadosť vzťahuje na uplatnenie finančnej náhrady pri poľnohospodárskej a lesníckej činnosti**

Žiadateľ môže na podporu svojej žiadosti podľa odseku 1 priložiť aj iné písomné a mapové doklady preukazujúce splnenie podmienok na úhradu finančnej náhrady.

Ak sa žiadosť uplatňuje na vyplatenie pomernej časti finančnej náhrady na lesných pozemkoch, žiadateľ predkladá:

- a) **pri prvej žiadosti o vyplatenie pomernej časti finančnej náhrady všetky vyššie uvedené prílohy** a výpočet výšky pomernej časti finančnej náhrady za kalendárne roky, za ktoré sa finančná náhrada uplatňuje,
- b) **pri ďalšej žiadosti o vyplatenie pomernej časti finančnej náhrady**, ktorá nasleduje najmenej rok po uplynutí kalendárneho roku, za ktorý sa pomerná časť finančnej náhrady uplatňovala, **žadateľ predkladá len:**
 1. **čestné vyhlásenie, že nedošlo k zmenám skutočností** uvedených v prvej žiadosti o vyplatenie pomernej časti finančnej náhrady,
 2. **doklad o priznaní pomernej časti finančnej náhrady za predchádzajúce kalendárne roky**,
 3. **výpočet pomernej časti finančnej náhrady za kalendárne roky, za ktoré sa pomerná časť finančnej náhrady uplatňuje.**

• SPÔSOB VÝPOČTU FINANČNEJ NÁHRADY NA LESNOM POZEMKU

Spôsob výpočtu finančnej náhrady na lesnom pozemku je uvedený v prílohe č. 2 nariadenia vlády SR č. 7/2014 Z. z. v závislosti od typu obmedzenia lesného pozemku.

Výsledná hodnota finančnej náhrady na lesnom pozemku sa vypočíta ako súčet odôvodnených čiastkových náhrad uvedených v prílohe č. 2 nariadenia vlády SR č. 7/2014 Z. z., v písmenách A až E, od ktorého sa odpočíta výška oslobodenia od dane z pozemkov,

výška nájomného alebo odplaty za zmluvnú starostlivosť za obdobie trvania nájmu alebo zmluvnej starostlivosti a výška vyplatených dotácií alebo príspevkov zo štátneho rozpočtu vzťahujúcich sa na predmet ujemy a obdobie, na ktoré sa uplatňuje.

Prehľad najčastejšie sa vyskytujúcich nedostatkov pri podávaní žiadosti o finančnú náhradu podľa § 61e zákona č. 543/2002 Z.z. v znení neskorších predpisov:

- podanie žiadosti neoprávnenou osobou, chýbajúce, prípadne neoverené splnomocnenie na konanie pri podaní žiadosti o úhradu finančnej náhrady,
- omeškanie lehoty na podanie žiadosti o finančnú náhradu, pričom márnym uplynutím zákonnej lehoty nárok na uplatnenie náhrady zaniká,
- Predloženie nedostatočných, resp. nekompletných podkladov príslušnému okresnému úradu v sídle kraja, odboru starostlivosti o životné prostredie v zmysle Nariadenia Vlády Slovenskej republiky č. 7/2014 Z. z.,
- v prípade nejasností v postupe znalca pri vypracovaní znaleckého posudku je potrebné spravidla vypracovať znalcom podľa usmernenia konajúceho úradu doplnok k znaleckému posudku, v zložitejších prípadoch aj kontrolný posudok,
- nesprávne údaje uvádzané v žiadosti v zozname o pozemkoch s obmedzením (napr. číslo parcely, záväzný druh pozemku, výmera, atď.), prípadne v identifikácii pozemkov, nesprávne vypočítaná výška náhrady.

PODROBNÝ POSTUP NÁJDETE NA:

[web.nlcsk.org /PORADENSTVO A VZDELÁVANIE/ĎALŠIE VZDELÁVANIE/Odborné publikácie/
Obhospodarovanie lesov](http://web.nlcsk.org/PORADENSTVO_A_VZDELAVANIE/DALŠIE_VZDELAVANIE/Odborné_publicácie/Obhospodarovanie_lesov)

[www.forestportal.sk /LESNÉ HOSPODÁRSTVO/ODBORNÉ VZDELÁVANIE/Odborné publikácie/
Obhospodarovanie lesov](http://www.forestportal.sk /LESNÉ_HOSPODÁRSTVO/ODBORNÉ_VZDELÁVANIE/Odborné_publicácie/Obhospodarovanie_lesov)

